

Ulusal Egemenlik ve Ulusal Eğitim

Mustafa GAZALCI

CHP Denizli
Milletvekili

Ulusal egemenlik bilinciyle 23 Nisan 1920'de TBMM açıldı. Günümüzde Irak, Filistin gibi saldırılan ülkelerin durumunu düşününce Mustafa Kemal ve arkadaşlarının bundan 85 yıl önce ne denli büyük bir iş başardıklarını daha iyi anlıyoruz.

Yerel, bölgesel direnişleri Meclis'in çatısı altında birleştirmek, İstanbul'daki düşmanla işbirliği yapan saltanat sahiplerine ve emperyalist güçlere karşı ulusal kurtuluş savaşını buradan halk adına yönetmek, utkuya ulaştırmak gerçekten tarihte bir başka örneği olmayan büyük bir başarı.

Ulusal kurtuluş utkusunun Cumhuriyetle ve Lozan Barış anlaşmasıyla taçlandırılması. Halk egemenliğine dayalı bağımsız, onurlu yeni bir Türkiye Cumhuriyeti Devleti.

Yedi düvele karşı Mustafa Kemal'in önderliğinde Türk halkıyla kazanılan kurtuluşun devamlı bir yükselişe dönüşmesi için sürekli bir çalışmaya girişildi.

Önce bütün dünyaya yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin "Yurtta ve Dünyada Barış" anlayışı içinde onurlu ve insanca yaşama isteği duyuruldu. Sonra 9 Eylül 1923 tarihinde "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" Halk Fırkasına dönüştürüldü.

1921'den beri sürdürülen Anayasal düzen Mustafa Kemal Atatürk'ün

sağlığında çok partili düzene geçme dene-meleri, TBMM'de yapılan çetin tartışmalar ulusal egemenlik yolunda olumlu ilerlemelerdir.

Atatürk'ün yakın arkadaşı, ikinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü döneminde çok partili düzene geçilmesi 1950'de barış içinde iktidar değişikliği ülkemizde demokrasinin yerleşmesi yönünden önemli adımlardır. Son 50 yıldır zaman zaman demokrasi dışı askerî kesilmelere uğrasa bile demokrasiye çok çabuk geçilmiştir. Ülkemizde hukuk gözetiminde seçimlerin yapılması ve seçimler sonucunda iktidar değişiklikleri demokrasimizin eksikleri olsa bile yerleştiğini, geliştiğini gösterir. Son 5 yıldır demokrasiyi geliştirmek için yapılan Anayasal ve yasal değişiklikler de özgürlükler ve demokrasi için olumludur.

Anayasamıza göre egemenlik kayıtsız koşulsuz ulusundur. Türk ulusu bu egemenliğini Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organlar eliyle kullanır. (Md. 6) Türkiye Cumhuriyeti ... demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. (Md.2)

İktidarlar, siyasî partiler Anayasada belirtilen bu temel ilkelere uyduğu oranda ülkemizde barış, demokrasi olacaktır.

Ulusal egemenlik ile ulusal eğitim arasında çok güçlü bir bağ vardır. Egemenliğin kullanılması, geliştirilmesi ulusal eğitimden geçmiş bilinçli insanlar eliyle olur.

Mustafa Kemal 16 Temmuz 1921 tarihinde Ankara'da toplanan eğitim kurultayında şöyle demiştir:

"Bu güne dek izlenen eğitim ve öğretim yöntemlerinin ulusumuzun gerileme tarihinde önemli etken olduğu inancındayım. Onun için bir ulusal eğitim programından söz ederken; geçmişin boş inançlarından ve yaradılışımızın nitelikleriyle hiç de ilgisi olmayan yabancı düşüncelerden, doğudan batıdan gelen tüm

etkilerden büsbütün uzak, ulusal yaradılış ve tarihimize uygun bir kültür düşünüyorum."

27.10.1922 tarihinde Bursa'da öğretmenlere;

"Eğitim programından istenen ve beklenen iki şey vardır:

- 1- Toplum yaşayışımızın gereksinimlerine uygun düşmesi,
- 2- Çağımızın getirdiği ve gerektirdiği gerçeklere uygun düşmesi." diye seslenmiştir.

Yine Mustafa Kemal 22 Eylül 1924'te Samsun'da öğretmenlere yaptığı konuşmada eğitimin bir ulus için yaşamsal önemini şu sözlerle belirtmiştir:

"Eğitimdir ki ulusu ya özgür, bağımsız, ünlü ve yüce bir toplum halinde yaşatır, ya da onu tutsaklığa ve yoksulluğa sürükler."

Yeni kuşaklarının özgür, bilimsel bir anlayışla birlik içinde yetişmesi için daha Cumhuriyetin başında 3 Mart 1924'de 430 sayılı Öğretim Birliği (Tevhid-i Tedrisat) yasası çıkarıldı. Aynı gün ulusal egemenliği tamamlamak için 431 sayılı yasayla halifelik kaldırıldı, 429 sayılı yasayla da Şerîye ve Evkaf (Din ve Vakıf) Bakanlığı kaldırıldı.

1928 yeni Türk harflerinin kabulü, okuma yazma için millet mekteplerinin açılması ve bu kurslardan, okullardan milyonlarca yetişkin yurttaşımız diploma aldı. Daha sonraki yıllarda ilköğretimin yaygınlaştırılması, teknik eğitimin geliştirilmesi, Köy Enstitüsü sisteminin uygulanması, halk çocuklarının bilimsel eğitimden geçerek ülke yönetime katılması egemenliğin halk tarafından kullanılması açısından çok önemlidir.

Ülkeye ve insanlığa hizmet etmenin yolu nitelikli bir eğitim almaya bağlıdır. Günümüzde yüksek öğrenimi bitirmeyen, iyi bir eğitimden geçmeyen kişinin kamuda görev alması, dünya insanlarıyla yarışması çok güçtür.

Ulusal egemenliğin güçlenmesi ulusal, nitelikli eğitime bağlıdır.

